

Уманський національний університет садівництва

Факультет менеджменту

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

**ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ІННОВАЦІЇ
РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ
І ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНДУСТРІЇ**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції**

27-28 травня 2021 року

Умань - 2021

<i>Лопатюк Р.І.</i> ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІННИЧЧИНИ	98
<i>Орлова М.Л., Хрупаю М.М.</i> ВІЙСЬКОВИЙ АБО МІЛІТАРІ-ТУРИЗМ НА ОДЕЩИНІ	100
<i>Сахарова Я.В.</i> ІНДУСТРІЯ МОВНИХ ПОДОРОЖЕЙ В УКРАЇНІ ТА НІМЕЧЧИНІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19	103
<i>Слепоконь А.С.</i> АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	104
<i>Удовенко І.О.</i> РЕКРЕАЦІЙНЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ НА ЧЕРКАЩИНІ	107
<i>Філь М.І.</i> СЬОГОДЕННЯ, РЕАЛІЇ, ПОТРЕБИ: МЕТОД БРАЙЛЯ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	109
<i>Чернова Р.Ю.</i> СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	112

СЕКЦІЯ 4.

ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНІ, КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТУРИЗМУ

<i>Chuchmii I.</i> THE EXPERIENCE OF TRACKING THE TOURISTS' GAZE	116
<i>Steranov V.</i> TOURISM AS A COMMUNICATIVE CULTURAL FORM	118
<i>Божко Л.Д.</i> ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ» ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ	120
<i>Бортник С.Б.</i> ТУРИСТИЧНИЙ ДИСКУРС У ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ	122
<i>Гарбар О.П.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	125
<i>Жевердан В.І.</i> PUBLIC RELATION ЯК СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	127
<i>Жмуденко В.О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ КРИЗИ	130
<i>Клименко А.В.</i> ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТУРИЗМУ	132
<i>Коваленко Л.Г.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ УЯВЛЕННЯ ПРО ІНТЕР'ЄРНИЙ ПРОСТІР РЕСТОРАНІВ	135
<i>Кормишов А.А.</i> РОЛЬ ЧОРНОГО ПІАРУ В ВИБОРЧІЙ КОМПАНІЇ	138
<i>Курьонкова Л.С.</i> РОЗВИТОК МОЛОДІЖНОГО ТУРИЗМУ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	140
<i>Магазій А.В.</i> ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ PUBLIC RELATIONS	142
<i>Мельникова В.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У КОМЕРЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	145
<i>Менделуц А.В.</i> ТИПОЛОГІЯ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	147

Жмуденко В.О.

канд. екон. наук, доцент

Уманський національний університет садівництва

ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ КОРОНАВІРУСНОЇ КРИЗИ

Пандемія коронавірусу продовжує крокувати планетою, погрожуючи не лише другою хвилею драм і трагедій людського життя, а й серйозними наслідками для світової економіки. Особливо відчутними вони залишаються для відновлення народного господарства тих країн, у яких туризм складає суттєву частку ВВП та має вплив та ринок зайнятості. Спробуємо дослідити, як іноземні уряди намагаються протистояти викликам в туристичній галузі та до яких креативних ідей вдаються, щоби мінімізувати втрати.

З даних аналітичного звіту ООН «Туризм і COVID-19», згідно з прогнозами експертів, кількість міжнародних туристів в 2021 році може скоротитися від 58% до 78%, що призведе до скорочення витрат відвідувачів з 1,5 трлн доларів (в 2020 році) до 310-570 млрд. Подальша боротьба з пандемією може призвести до того, що без роботи в цьому секторі залишаться близько 120 млн. осіб. Зі слів Генсека ООН Антоніу Гутерреш, туризм сам по собі є одним із чудес світу, кожен 10-й чоловік на Землі працює у туристичній індустрії і забезпечує засобами для існування ще сотні мільйонів людей, тобто галузь є невід'ємною частиною світової економіки, а також – одним із ключових елементів збереження природної й культурної спадщини. На його думку, вкрай важливо відновити сектор туризму, при цьому з забезпеченням безпеки, справедливості й відсутності негативного впливу на клімат. З допомогою експертів Гутерреш визначив п'ять пріоритетних напрямів дій. Зокрема, пом'якшення соціально-економічних наслідків кризи; підвищення стійкості ланцюжка створення вартості в сфері туризму; максимальне використання технологій; сприяння забезпеченню стійкості й «зеленого» зростання, і насамкінець – зміцнення партнерських зв'язків для сталого розвитку [1].

Пандемія COVID-19 зіграла невеселий жарт із круїзними компаніями. Ця галузь не є у списку пріоритетних на державну підтримку, адже круїзна бізнес-модель десятиліттями розвивалася поза державною регуляцією. Значна їх більшість позбавлена урядових дотацій. Загалом щорічний ринок світової індустрії морських круїзів до кризи становив 120 млрд. доларів. Він забезпечував роботою понад 1,2 млн. осіб. Індустрія досі потерпає не лише через закриття кордонів і зупинку туризму – а й через фінансові та репутаційні втрати через численні судові позови. Відтак власники компаній вимушені розширювати можливості лайнерів і вдаватися до екзотичних рішень. Так через коронавірус італійська компанія вирішила використати один із

пасажирських лайнерів у якості плавучого музею. З упевненістю можна сказати, що найближчим часом ми станемо свідками нових креативних рішень, народжених необмеженою уявою, натхненням, глобалізацією та вільним ринком [2].

Водночас економісти вважають, що пандемія COVID-19 прискорює активність міжнародного співробітництва. Наразі існують доволі різні оцінки щодо подальшого відновлення глобальної економіки – від V-подібного сценарію, що передбачає відновлення економіки рівня 2019 року вже у 2021 році, до більш тривалого відновлення та навіть довгострокової рецесії. Криза «прискорює і трансформує» фінансові потоки. Оскільки понад сотня країн вимагає негайної фінансової допомоги, «ера пандемії» значно перевершить будь-яку попередню «еру транскордонних потоків капіталу». Пандемія також може викликати хвилю «злиття» деяких компаній на міжнародній арені.

Згідно зі спостереженнями фахівців, людство майже повністю «транспортувало власне життя в Інтернет», багато компаній, у т.ч. туристичних, також почали співпрацювати на міжнародній арені «в режимі онлайн». У результаті чого національні кордони держав поступово «втрачають свою значимість».

Віртуальні зустрічі, екскурсії замінують поїздки та мандрівки, до того ж, багато хто вважає їх досить ефективними. Поки науковці шукають адекватну «препаратну відповідь» на новітній виклик XXI століття, уряди багатьох країн намагаються стимулювати національну туристичну галузь, яка у різних європейських країнах становить від 9 до 23% ВВП. Уряди країн миттєво відреагували на необхідність мінімізувати економічні наслідки пандемії COVID-19, узявши за основу два загальних підходи з опанування ситуації: перший – направлений на забезпечення доступних кредитних ліній для бізнесу, а другий – на відтермінування сплати боргових і податкових зобов'язань. Більшість країн орієнтуються на обидва підходи. Держави з більш розвиненою економікою та вищим кредитним рейтингом покладаються здебільшого на доступні лінії кредитування, усвідомлюючи, що саме це дозволить відновити конкурентоспроможність національної економіки у максимально стислий термін. Решта країн, не маючи іншого виходу, покладаються більшою мірою на відтермінування сплати податкових і боргових зобов'язань, що може призвести в довгостроковій перспективі до негативної ланцюгової реакції в економіці (тривалий дефіцит бюджету, проблеми із загальною платоспроможністю) [3, с. 129].

Країни, що пройшли пік пандемії COVID-19, поступово скасовують обмеження на здійснення комерційної діяльності та надання послуг для підприємств, проте відновлення туристичної галузі відбувається локально, у межах національних кордонів із поступовим їх відкриттям між сусідніми країнами. Ключові гравці туристичної галузі, зокрема міжнародні готельні мережі, увели ряд заходів для мінімізації наслідків

пандемії коронавірусу, серед яких – гарантії забезпечення ринку (перенесення заброньованих номерів на пізній термін або відшкодування їх вартості, оптимізовані програми лояльності, підтримка спільнот), впровадження обов'язкових заходів із захисту здоров'я й безпеки та внутрішня реорганізація (скорочення, відпустки без збереження заробітної плати, скорочення/відмова від капітальних вкладень).

Національні уряди та спільноти розробили відповідні стратегії для усіх суб'єктів туристичної діяльності для всіх етапів кризи. Йдеться не лише про надання підтримки у вигляді компенсації втрачених прибутків, а й про уведення регуляторних норм щодо стандартів і протоколів для бізнесу з метою відкриття, адаптації та доступу на нові ринки, а також підвищення підприємницького потенціалу малого та середнього бізнесу туристичних фірм і сприяння процесам налагодження співпраці.

Отже, до заходів відновлення туристичної галузі в умовах коронавірусної кризи, можна віднести: забезпечення справедливого балансу між захистом туристів та інтересами працівників туристичної галузі; забезпечення умов для виживання бізнесу по всьому ланцюжку постачання та зосередження уваги на механізмах координації для більш адресного реагування й підтримки відновлення туристичного сектора.

Бібліографічний список:

1. Спеціальний звіт ЄБРР. URL: http://www.ntoukraine.org/covid19_ua.html.
2. Сущенко Р. Карантин. Як світ рятує туристичну галузь. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3090351-karantin-ak-svit-ratue-turisticnu-galuz.html>.
3. Тарасюк Г.М., Мілінчук Г.В. Розвиток вітчизняного туризму в контексті світових туристичних тенденцій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 7. Ч. 3. С. 127-131.

Клименко А.В.

студентка

Уманський національний університет садівництва

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Кожухівська Р.Б.

ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНІ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ТУРИЗМУ

Визначення місця і ролі туризму як багатогранного явища в сукупності суспільних відносин людства передбачає, насамперед, окреслення об'єкта наукового дослідження. Актуальність цього питання зростає у період становлення і розвитку інноваційної економіки в умовах глобальної інформатизації, доцільності збереження національної ідентичності і, одночасно, сприйняття досягнень світової науки і культури.